

1980-ban szétválasztottuk az ifjúsági művek raktári és olvasószolgálati katalógusát, részben az állományellenőrzési munkák meggyorsítása, részben a gyermekek katalógushasználatra szoktatása érdekében.

Kötegyánban hagyomány, hogy a községi tanács végrehajtó bizottsága intézményünket évente egyszer beszámoltatja munkájáról. 1981-ben a megyei könyvtár javasolta a könyvtár bővítését. 1982-ben meg is kezdődött — részben a közművelődési alapból, részben helyi erőforrásokból — a könyvtár bővítése, berendezésének teljes kicserélése. 1983. február 14-én avattuk fel ünnepélyesen a 136 négyzetméter alapterületűre bővített és korszerűsített intézményt. Ebben az évben az addig részfoglalkozású munkatársam már főállásúként dolgozott.

1983 júniusában hozzáfogtunk a katalógusok átépítéséhez az MSZ 3424/1—78. sz. szabvány szerint. Munkánkban visszafelé haladtunk az *Új Könyvek* alapján, átdolgoztuk a régebbi szabvány szerinti leírásokat, egységesítettük a raktári jelzeteket és kiküszöböltük az osztályozásban mutatkozó eltéréseket, pótoltuk a hiányzó cédulákat, elkészítettük az utaló-

kat. Végül új alapkatalógust szerkesztettünk, először a gyermek-, utána a felnőttirodalomról. A jobb áttekinthetőség érdekében új választólapokat irtunk. A felnőttek szakkatalógusának besorolása az alapkatalógusba azonban már utódaimra maradt...

Jó visszatekinteni az elmúlt negyedszázadra, amelyben a falu egyik legszebb intézménye lett a könyvtár. A könyvvállomány 507-ről 14 748 kötetre, az olvasók száma 58-ról 891-re nőtt. A 687 felnőtt olvasó több mint fele a mezőgazdaságban dolgozik. Szerettem a munkámat, s ösztönöztek az erkölcsi és anyagi elismerések is. 1969-ben Békés megye a *Kiváló munkáért* kitüntetés mellé pénzjutalomban is részesített. 1970-ben miniszteri dicséretet, 1974-ben *A szocialista kultúráért* kitüntetését, 1981-ben Szabó Ervin-emlékérmét, 1983-ban a 25 éves könyvtári tevékenységért törzsgárda jelvényt kaptam. 1984. április 30-án, betöltvén 55. éveimet, nyugdíjba mentem. A nehézségek feledésbe merültek, s ma szívesen emlékszem a könyvtárban töltött sok szép napra.

Bacsa Jánosné
nyugalmozott községi könyvtárvezető
Kötegyán (Békés m.)

Új délszláv könyvtár Budapesten

A Budapesti Szerbek, Horvátok és Szlovének Klubja, amely több mint tíz éve működik azzal a céllal, hogy a fővárosban és környékén élő délszlávok kulturális és anyanyelvi bázisa legyen, 1983 őszén elhatározta, hogy a klubon belül könyvtárat létesít.

A könyvtár feladatául tűzte ki, hogy összegyűjti, szakszerűen feldolgozza s az igények szerint közreadja a magyarországi délszláv nemzetiségek irodalmát 1945-től, mégpedig lehetőleg minél teljesebben, azonkívül a néprajzi, helytörténeti s egyéb dokumentumokat, valamint olyan magyar nyelvű kiadványokat, melyek a nemzetiségi kérdéssel és politikával kapcsolatosak. Ezen túlmenően szándékában áll a filozófia, a társadalomtudományok, a természettudományok, alkalmazott tudományok, művészet, sport stb. szerb, horvát és szlovén nyelvű irodalmának gyűjtése is. Mivel

Magyarországon ilyen témájú szerb, horvát és szlovén nyelvű kiadványok nem készülnek, ezeket Jugoszláviából kell majd beszerezni.

Célkitűzésünket az indokolja, hogy a különféle állami, megyei és városi könyvtárak (például az Állami Gorkij Könyvtár, a Pest megyei Művelődési Központ és Könyvtár, a Mohácsi Városi Könyvtár) csak részben felelnek meg azoknak a követelményeknek, amelyek a könyvtáraktól a nemzetiségi kultúra és tudat formálásában elvárhatók. A tapasztalat szerint ugyanis a szépirodalom és a néprajz kivételével úgyszólván semmi, vagy jobb esetben nagyon kevés egyéb témájú anyag található állományukban, tehát az említett tudományterületek irodalmát nem is tudják anyanyelvükön olvasni a délszláv nemzetiségiek. (Egyébként a nemzetiségi könyvtárügyről nagyon jó helyzetképet adott a *Könyvtáros* 1982/8. számában

Fischer János, a Mohácsi Városi Tanács akkori elnöke.) Azt is megemlítjük, hogy újságokkal, folyóiratokkal sem vagyunk elkényeztetve, mivel összesen két ilyen kiadvány van, az egyik a Délszláv Szövetség által kiadott *Narodne Novine* című hetilap, a második a *Madjarska Nedelja* (a Magyar Hét szerb-horvát kiadása), mely kéthetenként, illetve havonként jelenik meg. Az elmondottak alapján bizonyára érthető, hogy nagymértékben saját erőnkre és leleményességünkre vagyunk utalva az olyan állomány kialakításában, amely az itt leírt elképzeléseinknek megfelel, s betölti azt a feladatot, melyet Lenin így fogalmazott meg: „a legrövidebb időn belül hozzáférhetővé kell tenni a könyveket a tömegek számára.”

A könyvtár anyagát 1983 őszén kezdtük gyűjteni. Eleinte nehezen ment, de 1984 nyarán meggyorsult a gyarapodás, most hetenként 2—3 kötetrel növekszik az állomány: ennek eredményeként jelenleg mintegy 100 kötetes kis könyvtárunk van, azonkívül néhány évfolyam szerb és horvát nyelvű feldolgozott folyóirat (Galakcija, Danas, Misao). A feldolgozó munka során, valamint a betűrendes szerzői és címszókatalógusban, valamint az ETO-szakkatalógus jelzeteinek megnevezésénél a szerb-horvát nyelvet, a betűrendes besorolásnál a latin betűs horvát sorrendet használjuk. Mivel a szerb nyelvű kiadványok nagyrésze cirillbetűs, ezeket a címleírás során a horvát latin betűs írásmód szerint transzliteráljuk, megjegyezvén a végén, hogy cirillbetűs (Ćirilica). A folyóiratokat a 14. r. sz. *Folyóiratnyilvántartó* lapon dolgozzuk fel.

Az állománygyarapításhoz szükséges pénzügyi keretet is megteremtettük, bár eléggé szűkösen; részben a Délszláv Szövetségtől kapott támogatásból, részben a klub tagságának adományaiból tudunk vásárolni, de szép számmal kapunk ajándék- és tiszteletpéldány-köteteket is. A könyvtár használatára vonatkozó szabályzatot most dolgozzuk ki, s ha elkészül, akkor magyar és szerb-horvát nyelven közreadjuk.

A Délszláv Klub Óbudán, a Zichy-kastély egyik helyiségében működik, s minden csütörtökön este 6 órától tartunk összejöveteleket és előadásokat. A klubkönyvtár is ilyenkor áll az olvasók rendelkezésére. Jelenleg külön könyvtárhelyiség nincs: a klubszobában levő könyvszekrényben helyeztük el a könyveket, folyóiratokat és a katalógusdobozt. Az állomány növekedése azonban, remélhetőleg, bizonyos idő múlva szükségessé teszi majd, hogy önálló könyvtárhelyiségünk legyen. Erre a jelek szerint néhány év múlva kerülhet sor. Akkor majd olyan tárolási és helybenolvasási rendszert tudunk kialakítani, amely megfelel a könyvtárral szemben támasztható követelményeknek. Addig azonban a jelenlegi elhelyezésben próbáljuk a magunk területén megvalósítani azt, amit a Délszláv Szövetség az 1983 novemberében megtartott IX. kongresszusán így fogalmazott meg: „A feladatunk: az anyanyelv megőrzése és fejlesztése” („Naš zadatak: očuvati i razvijati materinski jezik”).

Novacsek-Vojnics Kornél
a budapesti délszláv klub
könyvtárosa

